

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

NGUYỄN QUANG THỬ

**PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP TỈNH QUẢNG NAM
TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ

CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2018

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

NGUYỄN QUANG THỬ

**PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP TỈNH QUẢNG NAM
TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY**

**LUẬN ÁN TIẾN SĨ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ
MÃ SỐ: 60 34 0410**

Người hướng dẫn khoa học: **1. PGS.TS Bùi Văn Huyền
2. TS Đặng Ngọc Lợi**

HÀ NỘI - 2018

LỜI CAM ĐOAN

*Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi.
Các số liệu, kết quả nêu trong luận án là trung thực, có nguồn gốc rõ
ràng và được trích dẫn đầy đủ*

TÁC GIẢ

Nguyễn Quang Thử

MỤC LỤC

	Trang
MỞ ĐẦU	1
Chương 1.TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU CÓ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN	9
1.1. Các công trình nghiên cứu trong và ngoài nước về phát triển công nghiệp.....	9
1.2. Những vấn đề cần tiếp tục nghiên cứu	20
Chương 2.CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH	23
2.1. Khái quát về phát triển công nghiệp trên địa bàn tỉnh.....	23
2.2.Nội dung và các nhân tố ảnh hưởng đến phát triển công nghiệp trên địa bàn tỉnh	35
2.3. Kinh nghiệm phát triển công nghiệp của một số tỉnh và bài học rút ra cho tỉnh Quảng Nam.....	50
Chương 3.THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG NAM	60
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội ảnh hưởng đến phát triển công nghiệp trên địa bàn tỉnh Quảng Nam	60
3.2. Thực trạng ngành công nghiệp trên địa bàn tỉnh Quảng Nam	69
3.3. Thực trạng phát triển công nghiệp trên địa bàn tỉnh Quảng Nam.....	78
3.4. Đánh giá chung về phát triển công nghiệp trên địa bàn tỉnh Quảng Nam	99
Chương 4. ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP TỈNH QUẢNG NAM	104
4.1. Dự báo, mục tiêu và định hướng phát triển công nghiệp Quảng Nam	104
4.2. Giải pháp phát triển công nghiệp tỉnh Quảng Nam tới năm 2025, tầm nhìn 2030	111
4.3. Một số kiến nghị	145
KẾT LUẬN	147
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ	149
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	150
PHỤ LỤC	162

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

ASEAN	: Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
BCH	: Ban chấp hành
CCN	: Cụm công nghiệp
CL	: Chu Lai
CN	: Công nghiệp
CN – XD	: Công nghiệp – xây dựng
CNH	: Công nghiệp hóa
CNH, HĐH	: Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
CT	: Công ty
CTCP	: Công ty cổ phần
ĐTNN	: Đầu tư nước ngoài
GDP	: Tổng sản phẩm quốc nội
GTGT	: Giá trị gia tăng
GTSX	: Giá trị sản xuất
HCM	: Thành phố Hồ Chí Minh
HĐH	: Hiện đại hóa
HĐND	:: Hội đồng nhân dân
HN	: Hà Nội
KCN	: Khu công nghiệp
KT	: Kinh tế
KTM	: Kinh tế mở
KTXH	: Kinh tế - xã hội
NLTS	: Nông – lâm – thủy sản
Nxb	: Nhà xuất bản
SXCN	: Sản xuất công nghiệp
TNHH	: Trách nhiệm hữu hạn
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 2.1: Cơ cấu kinh tế Việt Nam giai đoạn 2005-2016.....	30
Bảng 2.2: Cơ cấu lao động theo ngành	32
Bảng 3.1: Cơ cấu kinh tế của tỉnh Quảng Nam giai đoạn 2005- 2014	62
Bảng 3.2: Giá trị sản xuất công nghiệp tỉnh Quảng Nam theo thành phần kinh tế.....	72
Bảng 3.3: Giá trị sản xuất công nghiệp theo ngành công nghiệp	73
Bảng 3.4 Giá trị sản xuất công nghiệp ngoài quốc doanh theo địa bàn.....	73
Bảng 3.5: Tài sản cố định ngành công nghiệp	76
Bảng 3.6: Vốn sản xuất kinh doanh ngành công nghiệp	76
Bảng 3.7: Tỷ lệ VA/GO ngành công nghiệp (GCD 94)	77
Bảng 3.8: Đánh giá quy hoạch phát triển công nghiệp Quảng Nam	86
Bảng 3.9: Đánh giá mức độ cải thiện môi trường kinh doanh cho ngành công nghiệp của tỉnh Quảng Nam trong 5 năm qua	91
Bảng: 3.10: Vốn đầu tư phát triển của tỉnh Quảng Nam 2005-2016	96
Bảng 3.11: Đánh giá hiệu quả xúc tiến đầu tư vào công nghiệp tỉnh Quảng Nam	96
Bảng 3.12: Đánh giá mức độ ô nhiễm môi trường trong ngành công nghiệp tỉnh Quảng Nam.....	98
Bảng 4.1: Tổng hợp dự kiến vốn đầu tư xây dựng các khu công nghiệp Quảng Nam 2016-2025.....	142
Bảng 4.2: Nhu cầu vốn đầu tư hạ tầng cụm công nghiệp đến 2025:	145

DANH MỤC CÁC HÌNH

	Trang
Hình 3.1: Giá trị sản xuất công nghiệp& Tốc độ tăng trưởng công nghiệp 2005-2010 (Giá so sánh 1994).....	71
Hình 3.2: Giá trị sản xuất công nghiệp 2010-2016 (Tỷ đồng, giá so sánh 2010).....	71
Hình 3.3: Tỷ trọng công nghiệp trong GDP của Quảng Nam giai đoạn 2005-2016	78
Hình 3.4: Chỉ số và xếp hạng năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) của Quảng Nam	89
Hình 3.5: So sánh chỉ số PCI các tỉnh duyên hải miền Trung	89
Hình 3.6: So sánh các chỉ số thành phần trong PCI của Quảng Nam 2015-2016	90

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu

Phát triển công nghiệp, công nghiệp hóa – hiện đại hóa là chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước ta nhằm phát triển lực lượng sản xuất vật chất, đưa đất nước tăng trưởng và phát triển nhanh. Nhận thức rõ vị trí, tầm quan trọng của phát triển công nghiệp và thực hiện công nghiệp hóa, tại Hội nghị Trung ương 7 (Khóa VII), Đảng ta đã đề ra chủ trương CNH, HĐH mà trước hết là CNH, HĐH nông nghiệp và phát triển nông thôn. Tại Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VIII, Đảng ta tiếp tục xác định đẩy mạnh CNH, HĐH hoá đất nước và đưa ra định hướng đến năm 2020, nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp.

Thực hiện chủ trương của Đảng và Nhà nước, phát triển công nghiệp, công nghiệp hóa, hiện đại hóa cũng là định hướng của nhiều địa phương, trong đó có Quảng Nam. Kể từ khi tách tỉnh, Quảng Nam tỉnh đã thực hiện qui hoạch và xây dựng các chính sách để phát triển công nghiệp. Nhờ đó, công nghiệp của tỉnh có sự phát triển khá, tỷ trọng ngành công nghiệp tăng nhanh, tỷ trọng nông nghiệp giảm. Sự phát triển mạnh mẽ của công nghiệp Quảng Nam, nhất là từ năm 2000 trở lại đây không chỉ đem lại những thành tựu cho ngành này trên các chỉ số như giá trị sản xuất công nghiệp, đóng góp ngân sách, tạo việc làm, chuyển dịch cơ cấu kinh tế ngành, vùng.... mà còn tạo ra sự thay đổi căn bản các quan hệ kinh tế ở địa phương. Những tác động lan tỏa của sự phát triển công nghiệp như nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, hình thành ngành công nghiệp hỗ trợ, thúc đẩy phát triển thị trường tiêu thụ.... là những yếu tố đảm bảo sự phát triển bền vững cho ngành công nghiệp.

Bên cạnh những kết quả đạt được, công nghiệp Quảng Nam cũng bộc lộ nhiều điểm yếu: Phát triển không đều, tốc độ tăng trưởng không ổn định, tiềm ẩn những yếu tố bất ổn, phát triển công nghiệp chưa gắn chặt với tiến trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp nông thôn, các doanh nghiệp

công nghiệp có trình độ công nghệ chưa cao, năng lực cạnh tranh của sản phẩm công nghiệp Quảng Nam còn hạn chế.... Tất cả những yếu tố trên đặt ra những câu hỏi cần giải đáp như Lựa chọn nào cho phát triển công nghiệp Quảng Nam giai đoạn tiếp theo? Các bước đi sẽ tiến hành như thế nào với các chính sách cụ thể ra sao? Cần cơ chế gì để tạo những đột phá cần thiết trong phát triển công nghiệp nói riêng và phát triển kinh tế Quảng Nam nói chung? Liệu công nghiệp có thể định vị được thương hiệu Quảng Nam trong nước và khu vực? Trong khoảng 10 năm tới, công nghiệp Quảng Nam sẽ được biết đến với các doanh nghiệp lớn, các sản phẩm tiêu biểu, có sức cạnh tranh cao như ô tô Trường Hải hay vẫn chỉ là những ngành công nghiệp thâm dụng lao động, giá trị gia tăng thấp?

Do đó, chủ đề "**Phát triển công nghiệp tỉnh Quảng Nam trong giai đoạn hiện nay**" được tác giả lựa chọn làm luận án tiến sĩ kinh tế, chuyên ngành Quản lý kinh tế với hy vọng góp phần đề xuất phương hướng và giải pháp để phát triển công nghiệp của tỉnh.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu của luận án

2.1. Mục đích

Trên cơ sở khái quát lý thuyết về phát triển công nghiệp cấp tỉnh, qua phân tích, đánh giá thực trạng phát triển công nghiệp tỉnh Quảng Nam, luận án đề xuất hệ thống giải pháp nhằm phát triển công nghiệp trên địa bàn tỉnh Quảng Nam đến năm 2025, tầm nhìn 2030.

2.2. Nhiệm vụ

Để thực hiện mục đích nghiên cứu, luận án có những nhiệm vụ chủ yếu sau đây:

- Phân tích tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài để làm rõ những kết quả đã đạt được, những điểm đã thống nhất, những vấn đề còn chưa thống nhất, chưa được nghiên cứu. Trên cơ sở xác định khoảng trống

nghiên cứu, luận án sẽ lựa chọn nội dung, cách tiếp cận nghiên cứu phù hợp, có ý nghĩa lý luận và thực tiễn.

- Phân tích, luận giải cơ sở lý luận về quản lý nhà nước cấp tỉnh nhằm phát triển công nghiệp trên địa bàn làm cơ sở cho các phân tích thực trạng cũng như đề xuất giải pháp.

- Khảo sát kinh nghiệm phát triển công nghiệp của một số tỉnh ở Việt Nam, rút ra những bài học thành công (và chưa thành công) để chính quyền tỉnh Quảng Nam tham khảo.

- Phân tích, đánh giá thực trạng ngành công nghiệp và thực trạng chính quyền tỉnh Quảng Nam phát triển công nghiệp trên địa bàn tỉnh, rút những những kết quả đạt được, những hạn chế và nguyên nhân của những hạn chế.

- Trên cơ sở những hạn chế và nguyên nhân, những dự báo bối cảnh có liên quan và những yêu cầu mới đặt ra, luận án đề xuất định hướng và giải pháp phát triển công nghiệp trên địa bàn tỉnh Quảng Nam đến năm 2025, tầm nhìn năm 2030.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của luận án là các hoạt động của chính quyền tỉnh Quảng Nam nhằm phát triển công nghiệp trên địa bàn tỉnh.

Ở phạm vi chủ thể cấp tỉnh, các hoạt động quản lý của chính quyền gồm 4 nội dung, được giới hạn ở phần phạm vi nghiên cứu về mặt nội dung.

3.2. Phạm vi nghiên cứu của đề tài luận án

- *Phạm vi chủ thể*: Luận án nghiên cứu phát triển công nghiệp với chủ thể thực hiện là chính quyền tỉnh Quảng Nam, bao gồm Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân tỉnh và các sở, ban, ngành tham mưu.

- *Phạm vi nội dung*: Luận án tiếp cận phát triển công nghiệp dưới góc độ quản lý nhà nước, tập trung vào các nội dung chính quyền tỉnh Quảng Nam thực hiện nhằm phát triển công nghiệp trên địa bàn tỉnh. Cụ thể, phát